

Εποχιακοί Μελισσοκομικοί Χειρισμοί

Η εποχή αυτή είναι πολύ σημαντική για τη μελισσοκομία στη χώρα μας. Κάθε χρόνο, αυτή την εποχή (τέλος της άνοιξης - αρχές καλοκαιριού) τα μελίσσια φτάνουν στο μέγιστο της ανάπτυξης τους σε πληθυσμό, εναρμονισμένα με το σύνολο της φύσης, ιδιαίτερα της χλωρίδας, που ακολουθεί την αύξηση της θερμοκρασίας (τόσο τη μέση όσο και στις ακραίες τιμές της, μέγιστη και ελάχιστη θερμοκρασία). Με κριτήριο την έκταση γόνου και τον πληθυσμό σε μέλισσες, τα μελίσσια το Μάιο είναι στο δυνατότερο σημείο τους. Προηγήθηκε ο Απρίλιος, ένας μήνας που ευνοεί την εκτροφή γόνου. Έχει πολλά φυτά που με τη γύρη και το νέκταρ τους βοηθούν την επέκταση του γόνου σε πολλά πλαίσια.

Επίσης την άνοιξη αυξάνεται η φωτοπερίοδος, η διάρκεια δηλαδή της ημέρας σε σύγκριση με τη νύκτα και λαμβάνει τη μέγιστη τιμή της στο θερινό ηλιοστάσιο, στις 21 Ιουνίου. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση των ωρών εργασίας των συλλεκτριών μελισσών. Σε συνδυασμό με το μέγιστο του πληθυσμού (το μήνα Μάιο), άρα και το μέγιστο αριθμό των συλλεκτριών μελισσών τον επόμενο μήνα Ιούνιο, την πληθώρα (θεωρητικά) των μελισσοκομικών φυτών σε άνθιση, η περίοδος αυτή έχει τη δυναμική να είναι η πλέον αποδοτική σε μέλι στα μελίσσια.

Αυτή η εποχή που διανύουμε έχει μεγάλη σημασία για την επιτυχία κάθε μελισσοκομικής εκμετάλλευσης. Οι εργασίες που πρέπει να γίνουν αυτή την εποχή (άνοιξη) περιλαμβάνουν:

- την τοποθέτηση πλαισίων κηρήθρας και ορόφων. Οι μελισσοκόμοι καλό είναι να έχουν βάλει όλες τις κτισμένες κηρήθρες στα μελίσσια τους μέχρι τις αρχές Μαΐου.

Τοποθέτηση 2^{ου} και 3^{ου} ορόφου σε μελίσσια την άνοιξη.

Σε αντίθετη περίπτωση, πρέπει να ληφθούν μέτρα προστασίας (κατάψυξη και στεγανή συσκευασία), ειδάλλως κινδυνεύουν με καταστροφή από τον κηρόσκωρο (θα αναφερθούμε σε αυτόν στους εχθρούς και τις ασθένειες).

- το κτίσιμο νέων κηρηθρών. Η ανάγκη απόκτησης νέων κηρηθρών κάθε χρόνο προκύπτει α) από την επιθυμία για αύξηση του αριθμού των μελισσιών, β) από την ανάγκη απόκτησης 1-2 ορόφων με πλαίσια για κάθε μελίσι γ) από την ανάγκη αναπλήρωσης των κηρηθρών που αποσύρονται κάθε χρόνο, λόγω παλαιότητας.
- Τη μεταφορά των μελισσιών σε ανθοφορίες που ευνοούν την ανάπτυξη των μελισσιών και την αύξηση της παραγωγής.

Όλες οι παραπάνω εργασίες αποσκοπούν στη μεγέθυνση της μελισσοκομικής εκμετάλλευσης και τελικά στην αύξηση της παραγωγής μελιού. Το εισόδημα μιας εκμετάλλευσης μπορεί επίσης να αυξηθεί με:

- τη δημιουργία παραφυάδων
- τη βασιλοτροφία
- την παραγωγή γύρης και βασιλικού πολτού

Ασφαλώς υπάρχει διαφοροποίηση ανάμεσα σε περιοχές της χώρας μας καθώς και μεταξύ των μελισσοκομείων, στις ίδιες περιοχές. Στο νοτιοδυτικό άκρο της Πελοποννήσου και σε ορισμένα νησιά, λόγω των ηπιότερων κλιματικών συνθηκών και των πρώιμων ανθοφοριών, η ανάπτυξη των μελισσιών είναι πρώιμη, σε αντίθεση με τις βορειότερες και ψυχρότερες περιοχές, όπου η ανάπτυξη τους είναι καθυστερημένη.

Οι διαφορές μεταξύ διαφορετικών μελισσοκομείων, στις ίδιες περιοχές, οφείλονται στη μεταχείριση και ειδικά στην τροφοδότηση. Η τροφοδότηση είναι ένας χειρισμός, ο οποίος αποσκοπεί αρχικά στη διέγερση της έναρξης της γέννας της βασίλισσας, γιατί όπως είπαμε ο ρυθμός της γέννας της δεν είναι σταθερός όλο το χρόνο (διεγερτική τροφοδοσία= αραιό σιρόπι σε μικρές ποσότητες σε πυκνά χρονικά διαστήματα) και για να καλυφθεί το κενό σε νεκταροέκκριση, αν τα μελίσι «κλειστούν» στις κυψέλες μερικές μέρες από κακοκαιρία ή αν υπάρχει αποτυχία αρκετών ανθοφοριών.

Είναι πολύ βασικό ο μελισσοκόμος να αφήνει αρκετό μέλι στην κυψέλη, κατά τον τελευταίο τρύγο του φθινοπώρου, ώστε να μπορεί το μελίσι να καλύπτει τις ανάγκες του. Στη βιολογική μελισσοκομία η τροφοδότηση γίνεται μόνο με την προσθήκη ζάχαρης βιολογικής προέλευσης. Επίσης στα μελίσι μπορεί να τοποθετηθεί και στερεή τροφή (κυρίως το χειμώνα, για την αντιμετώπιση την έλλειψη τροφής και τις κακές καιρικές συνθήκες). Ασφαλώς σε κάθε περίπτωση, η τροφοδότηση μπορεί να κάνει τη διαφορά, όμως η διαφορά αυτή είναι μικρή, όταν

οι συνθήκες (κλίμα και ανθοφορίες) είναι πολύ καλές. Είναι οι περιπτώσεις που οι τροφοδοτήσεις είναι περιττές, ακόμη και επιζήμιες.

Τροφοδότηση με στερεή τροφή από το εμπόριο.

Πολλές φορές όμως η τροφοδότηση πραγματοποιείται χωρίς να απαιτείται, με σκοπό την αύξηση της παραγωγής, γεγονός που συνιστά ουσιαστικά «νόθευση» του μελιού. Ο ορισμός του μελιού σύμφωνα με τον FAO, τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τροφίμων του ΟΗΕ, ότι «Μέλι είναι το είναι το γλυκό προϊόν το οποίο παράγουν οι μέλισσες του είδους *Apis mellifera*, που προέρχεται από το νέκταρ των φυτών ή από εκκρίσεις ζώντων μερών των φυτών, το οποίο οι μέλισσες συλλέγουν, επεξεργάζονται και αποθηκεύουν», ουσιαστικά δηλώνει ότι η τροφοδότηση κατά την ανθοφορία συνιστά παραβίαση του.

Στην επόμενη παρουσίαση θα ασχοληθούμε με την πιο ευχάριστη εργασία του μελισσοκόμου, στην οποία αποσκοπούν όλοι οι χειρισμοί, στον τρύγο.